

W S O Y

0:00:00:00

ILKKA

REMES

OPERAATIO SOLARIS

9 789510 411551

ILKKA

REMES

OPERAATIO
SOLARIS

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI

ALKUTEOS OPERAATIO SOLARIS (WSOY, 2009)
PÄIVITETTY YHTEISNIDE © POLARIS MEDIA OY 2015

ISBN 978-951-0-41155-1

PAINETTU EU:SSA

ENSIMMÄINEN OSA

1.

Murto oli tehtävä tänä yönä. Olosuhteet olivat haastavat, mutta aika alkoi kulua loppuun.

Lumi narskui haalariin ja mustaan pipoon pukeutuneen reppuselkäisen miehen maastokenkien alla. Kireässä pakkasessa hengitys tiivistyi sankaksi vesihöyryksi, joka kohoili ilmaan pihavalon alla. Tykkylumen peittämät kuuset kurottivat kohti kirkkaalla yötaivaalla tuikkivia tähtiä.

Mies lähestyi tuliterää rakennusta, joka muistutti suurta alppimajaa. Sen korkeista ikkunoista kajasti ulos hämärää yövaloa. Rakennusta vastapäätä kohosi hotelli, jonka eteen oli pysäköity turistibusseja. Hotellin takana näkyivät tunturin sivua halkovat valaistut laskettelurinteet.

Mies avasi rakennuksen oven aulaan, jonka seinillä oli lentoyhtiöiden, loma-asuntojen ja kylpylöiden mainosjulisteita. Infopiste ja myymälät oli suljettu, vain aulan toisessa päässä olevasta pororuookiin erikoistuneesta ravintolasta kantautui puheensorinaa ja astioiden kilahtelua. Hän ohitti halogeneilla valaistuja näyteikkunoita, joissa oli esillä monitoimiyökaluja, eräkäyttöön soveltuvia GPS-laitteita ja pohjoisen malliin tehtyjä kalliita koruja.

Mies pysähtyi lasioven eteen, jossa luki: *Lapin museo, Museum of Lapland*. Hän vilkaisi ympärilleen, otti käteensä pientä elektronista mittaria muistuttavan esineen ja suuntasi sen kohti ovea. Hän kiersi oven reunat laitteellaan, pujotti sen taskuunsa ja alkoi tiirikoida lukkoa. Mustiin nahkahanskoihin verhottujen sormien liikkeet olivat varmat ja rutinoituneet, ja ovi napsahti auki. Mies livahti sisään ja veti oven hiljaa kiinni perässään.

Hämärässä valossa erottui keskelle salia pystytetty kota. Musta kahvipannu roikkui nuotion hiilloksen yläpuolella. Porontaljat oli levitetty vasta vahatulle lattialle. Seiniä kiersivät suuret mustavalkoiset valokuvat, jotka esittivät parrakkaita kullanhuuhtoja ja jäykästi poseeraavia saamelaisia joskus 1900-luvun alussa. Salin takaseinällä oli valokuvia nyky-Lapin trendikkäistä lomakohteista. Niiden edessä seisojalla jalustalla uutuuttaan hohtava moottorikelkka.

Katonrajassa häämötti valvontakameran musta objektiivivi, mutta mies ei jäänyt poseeraamaan. Lattialla, karhun jalka-ansan vieressä, oli suuri noitarumpu, jonka kalvon alta hohkasi saliin keltaista valoa. Kalvo oli kuvioitu primitiivisillä lintu- ja eläinhahmoilla. Rummun yläpuolella olevassa kuvassa oli jyhkeän näköisiä kalliomuodostelmia ja kiviröykkiöitä. Toisessa kuvassa karhuntaljaan ja kotkankynsistä tehtyyn kaulakoruun pukeutunut iäkäs, rypyinen nainen tuijotti kameraa kiukkuisesti.

Mies pysähtyi valaistun lasikaapin eteen. Hän veti syvään henkeä ja katsoi vanhaa ja kulunutta, osin mustunutta puista sauvaa, johon oli kaiverrettu tähdistöjä, revontulia ja eläinaiheisia kuvioita. Sauvan keskelle oli upotettu

ovaalinmuotoinen, saippuansileä musta kappale, josta ei päällepäin nähnyt oliko se kiveä vai metallia.

Mies otti repun selästään ja kaivoi sieltä esiin pitkulaisen esineen, jonka asetti viereensä lattialle. Hän aikoi tiirikoida auki lasikaapin, joka laukaisisi hälytyksen, joten kaiken piti olla valmiina.

Lukko aukesi vaivattomasti.

Samassa alkoi terävä ujellus, joka tunkeutui luihin ja ytimiin. Mies avasi nopein, määrätietoisin liikkein kaapin, otti vitriinistä sauvamaisen esineen käteensä ja työnsi sen reppuun. Sormikkaan ja hihan raosta pilkahti tatuointia. Pikaisesti hän nappasi samanlaisen sauvan lattialta ja asetti sen takaisin vitriiniin.

Mies sulki kaapin, heitti repun selkäänsä ja kiiruhti ovelle.

Ovi ei auennut.

Hän väänsi kahvaa ja työnsi lujaa, mutta ovi pysyi kiinni.

Mies otti rauhallisesti taskustaan pienen laitteen, asetti sen lukkopesän päälle ja painoi laitteen kyljessä olevaa nappia.

Sähkölukko surahti auki ja mies harppoi aulaan, jonne hälyttimen räminä kantautui edelleen korvia särkevästi.

Toisessa päässä aulaa olevan ravintolan ovesta ryntäsi tarjoilija.

Mies harppoi rakennuksen ulko-ovelle, työnsi sen auki ja jatkoi matkaansa kohti lumista metsää.

Hän vilkaisi taakseen ja näki ulko-ovelle pysähtyneen tarjoilijan katsovan suoraan itseensä.

2.

Lentokoneen renkaat koskettivat pehmeästi valkoista kiitorataa. Lumi pölysi kuin pulveripilvi brittiläisen charter-yhtiön Boeingin lauantaivuoron perässä sen lyödessä ilmajarrut päälle. Tunturit häämöttivät kuutamossa kaukana havumetsän takana.

Kone kaarsi sivuun kiitoradalta ja pysähtyi kirkkaasti valaistun lentoasemarakennuksen eteen. Oven yläpuolella luki neljällä kielellä: *Tervetuloa joulumaahan.*

Aaro Korpi katseli tarkasti lentokoneesta purkautuvia englantilaisia turisteja. Osalla heistä oli värikäs untuvatakki, osalla turkiksia. Hänen viime käynnistään Taina-tädin luona Tunbridge Wellsissä oli hurautanut pitkä tovi. Nyt isä ja äiti olivat lähettäneet Aaron nauttimaan raikkaasta ulkoilmasta ja urheilemaan, samalla kun Taina, Alan ja heidän nokkava Julius-poikansa, Aaron serkku, kummas-telisivat Lapin ihmeitä.

Aaro haravoi katseellaan tuloaulaan virtaavia punakoi-ta brittejä. Äkkiä jäntevät sormet kietoutuivat takaapäin hänen kurkkunsa ympärille ja takaa kuului käheä huokaus: »*You are under arrest.*»

Aaro tönäisi taakseen hiipinyttä Juliusta kylkiluiden väliin ja kääntyi. Taina-täti säntäsi kahmaisemaan hänet syleilyynsä, Alan hymyili partansa keskeltä vanhan tietokoneen kokoisen karvalakin alta. Julius oli kasvanut entisestään, mutta nyrpeä ilme kasvoilla oli vanha tuttu. Hänen pitkänomainen naamansa muistutti sketsihahmoja brittisarjoista.

»Ihana nähdä, Aaro», Taina sanoi. »Kai sinulla on koko viikko aikaa täällä Lapissa?»

»Niin olen luvannut», Aaro sanoi, vaikka alkoi saman tien katua, että oli antanut periksi vanhemmilleen. Näillä oli jokin päänäpitymä ulkoilman autuaaksi tekevästä vaikutuksesta. He eivät ottaneet kuuleviin korviinsaakaan Aaron siteeraamaa tiedelehden artikkelia tuhosta, jota vapaat happiradikaalit aiheuttivat soluissa. Sitä paitsi Aaro ei ollut koskaan tuntenut suurempaa viehtymystä talviurheiluun, vaikka hänen ystävänsä Nikokin oli nykyisin innostunut lautailusta.

Julius-serkku venytti toista suupieltään alaspäin ja mietti selvästi millaisen näppäryyden seuraavaksi keksisi. Heidän astuessaan etupihalle Julius totesi: »Tämähän on täysin elinkelvotonta aluetta. Miten joku voi asua näin kylmässä? Luulen että aivot jäätyvät tässä ilmastossa...»

»Täällä Lapissa ei tarvitse paella sisällä, toisin kuin teillä Englannissa», Aaro sanoi. »Teillä tutistaan vetoisissa taloissa koko talvi. Täällä voi sisätiloissa kulkea t-paidassa ja shortseissa, vaikka ulkona olisi kolmekymmentä astetta pakkasta.»

Kylläpä sukulaisten jälleennäkeminen alkoi taas herttaisissa merkeissä, Aaro harmitteli. Viisi minuuttia oli kulu-

nut ja hän jo provosoitui Juliuksen suunsoitosta.

Julius sulki suunsa ja avasi sen sitten uudelleen hämmästyksestä nähdessään matkailutoimiston paikalle järjestämän porovaljakon lapinpukuisine kuljettajineen. Samassa laskettelukeskuksen minibussi kaarsi heidän eteensä. Tusinan verran turisteja pakkautui bussiin, heidän joukossaan Aaro ja tädin perhe. Suurin osa brittikävijöistä vietiin suoraan Napapiirin majalle, ja pikaisen Lapin kasteen ja kelo-hotellissa vietetyn yön jälkeen he palasivat kotimaahansa jo seuraavana päivänä. Mutta Taina ja Alan aikoivat lomaila pidempään ja vuokrata murtomaasukset, sillä he olivat innokkaita hiihtäjiä aina Suomessa käydessään.

»Ilma on raikasta ja maisema kuin kristallia», Taina sanoi haltioituneesti bussin startatessa. »Tästä tulee todella hieno loma!»

Julius kaivoi iPhonensa esille ja tunki kuulokkeet korviinsa. »Minä olen kyllä edelleen Kyproksen kannalla. Siellä voi sentään harrastaa riippuliittoa ja sukeltaa. Täällä pitää rämpä lä lumessa kaulaa myöten.»

»Niin pitääkin, jos ei osaa hiihtää», Aaro tokaisi kuin suurikin suksi-intoilija ja katui samalla. Hänen olisi yrittävä kaikkensa, ettei serkun tympeä nokittelu tarttuisi häneen.

3.

Taskulamppu, avainniput ja pippurisumutin kilahtelivat toisiaan vasten vartiointiliikkeen työntekijän vyössä. Haalaripukuinen mies pudisti päätään vitriinin edessä.

»Eikö mitään muka puutu? Tämä on merkillistä.»

Museonäyttelystä vastaava nuori intendentti Jenni Saurimo pudisti päätään ja vilkaisi juuri paikalle saapunutta vanhempaa konstaapelia.

»Ehkä hälyttimen laukeaminen on saanut varkaan ottamaan jalat alleen», Saurimo arveli vartijalle ja katsoi poliisimestä. Tämä nyökkäsi sanomatta mitään. Konstaapeli palasi museosalin ovelle ja tarkasteli lukon kieltä.

»Ammattimies, joka tapauksessa», konstaapeli sanoi. »Tämä lukko on ollut tuttu tapaus. Ei naarmuakaan.»

»Miksi ihmeessä joku on halunnut murtautua tänne», vartija ihmetteli. »Eihän täällä ole mitään arvokasta.»

Saurimo katsoi vartijaa nenänvarttaan pitkin. »Ei mitään arvokasta? Monet saamelaisten muinaisesineet ovat uniikkikappaleita. Tarkoittaa suomeksi sitä, että toista vastaavaa ei ole löydetty. Kuten esimerkiksi tuo shamaanin puusauva, jonka tarkoitusta ei olla vielä pystytty selvittämään.»

Saurimo viittasi vitriinissä seisovaan puiseen sauvaan, jonka keskikohtaan oli upotettu soikea musta kivi. »Tuosta on ollut viime aikoina monikin taho kiinnostunut, ulkomaita myöten. Onneksi varas ei ole ymmärtänyt sen arvoa.»

»Katsotaan huomenna valvontakameran taltioinnit, eiköhän niistä selviä paljonkin», konstaapeli sanoi.

Ovelta kuului jyskytystä ja vartija pyörähti ärsyyntyneenä katsomaan kuka metelöi. Oven takana seisojain kuudenkymmenen ikäinen mies, jonka vanhanaikaisten silmälasien oikeanpuoleinen linssi oli läpinäkymätöntä ihonväristä maitolasia.

»Mitä te haluatte?» vartija kysyi kankealla englannillaan, sillä miehen pukeutuminen – tummanvihreä lodentakki, saapashousut ja erikoiset pitkävartiset saappaat – kertoi hänen taatusti olevan muualta kuin Suomesta.

»Huomasin, että täällä on tapahtunut jotain erikoista», mies sanoi hengästyneellä, saksalaisittain murtavalla englannilla. »Onko intendentti täällä?» mies jatkoi ja yritti vartijan ohi sisään.

Vartija asettui selkä suorana tunkeilijan eteen ja tarttui tätä turhankin napakasti olkapäästä. »Hetkinen vain, tämä on poliisiasia eikä tänne päästetä ulkopuolisia.»

Tulija riuhtaisi itsensä irti koppavasti. »Haluan puhua välittömästi intendentti Saurimon kanssa. Kertokaa terveisiä tohtori Meyerilta.»

Vartija vilkaisi epäluuloisesti miestä, jonka ainoassa näkyvässä silmässä tuikki pistävän määrätietoinen ja kiihtynyt katse.

Lukittuaan tunkeilijan oven taakse vartija palasi Sauri-

mon luokse, joka kävi vielä järjestelmällisesti läpi esineistöä.

»Tuolla on mies, joka väittää että hänellä on asiaa teille. Joku Maijeri taisi olla nimi.»

»Tohtori Meyer?» Saurimo havahtui ja kiiruhti vartijan perässä ovelle.

»Olkaa huoleti, sauva on tallessa», Saurimo sanoi ovel-la seisovalle saksalaiselle. »Eilinen sopimuksemme pitää. Voitte lainata esineen maanantaina sulkemisajan jälkeen.»

Meyer hymyili helpottuneena. »Ehdin jo pelästyä, että sille olisi tapahtunut jotain. Ymmärrättehän, että esine kai-paa ehdottomasti tarkempia tutkimuksia.»

»Toki ymmärrän», Saurimo sanoi. Ei kai tohtori Meyer näyttänyt jollain tavalla aliarvioivan hänen ammattitai-toaan?

4.

Lapland Toursin pikkubussi kaarsi matkailukeskuksen päärakennuksen eteen. Tummalla puulla verhoillun, pitkänomaisen rakennuksen etuseinä oli kauttaaltaan lasia, jonka pinnasta heijastuivat iltataivaalla tuikkivat tähdet ja sisällä hohtavat halogeenispotit. Taina ja Alan marssivat noutamaan vuokramökin avaimen, kun taas Aaro ja Julius menivät infopisteeseen hakemaan esitteitä koiravaljakkoajeluista, kalastusretkistä ja moottorikelkkasafareista.

Aaro kiinnitti välittömästi huomiota siihen, että jotakin oli hiljattain tapahtunut; virkapukuinen poliisi puhutti infotiskin virkailijaa ja haalaripukuinen vartija tutkiskeli ala-aulassa sijaitsevan näyttelytilan oven sähkölukkoa.

»Ei tämä taidakaan olla hassumpi paikka», Julius sanoi katsellessaan tyylikkäisiin after-ski -asuihin pukeutuneita turisteja. Naisten sormuksista ja korvarenkaista saattoi päätellä, ettei tänne tultu lomanviettoon pikkurahalla.

»Ihan tyypillinen Lapin hiihtokeskus», Aaro sanoi muka vaatimattomasti. »Täällä ovat yöpyneet muun muassa Ruotsin kuningas, Angelina Jolie ja Brad Pitt, Beckhamit...»

Juliuksen silmät levisivät punertavan hiuspehkon alla.
»Miksi?»

»Hiihtivät kai. Kun ei sukeltaakaan voi.»

Toinen poliisi tuli ulos ravintolan ovesta aulan toiselta puolelta. Mitä ihmettä täällä oli tapahtunut, Aaro pohti. Hotellit ja ravitsemusliikkeet eivät yleensä turhan päiten soittaneet virkavaltaa paikalle. Se ei tehnyt asiakkaisiin hyvää vaikutusta.

Taina ja Alan komensivat pojat maasturiin, jolla he jatkaisivat vuokramökille. Taina selitti miten tärkeää oli, että he eläisivät viikon ajan niin lähellä luontoa kuin mahdollista. Alaninkin mielestä sellainen onnistui parhaiten yksityisessä lomamökissä, joka sijaitsi parin kilometrin päässä loisteliaasta matkailukeskuksesta. Ravintolapalvelut olivat kuitenkin lähellä, jos kaipuu takaisin sivistykseen yllättäisi.

Muutaman minuutin matka pimeällä metsätiellä teki Juliukseen vaikutuksen, varsinkin kun Aaro kertoili alueen runsaasta susikannasta. Into latistui kuitenkin nopeasti hänen nähdessään metsän keskellä loivassa rinteessä hie-
man vinossa kenottavan vuokramökin. Sähköt mökissä oli, mutta Aaro ihmetteli mitä varten; eihän siellä ollut edes televisiota eikä astianpesukonetta. Vanhanaikainen sähköliesi sentään jökötti pirtin nurkassa karkean puupöydän takana. Ikkunoiden raoista tunki viima sisään. Makuuhuoneita oli vain kaksi, joista toisen Julius ja Aaro saisivat jakaa keskenään.

»Tämä on primitiivinen paikka», Julius huokaisi. »Mutta englantilainen tulee kyllä toimeen missä tahansa, sen on maailmanhistoria osoittanut.»

»Maassa maan tavalla», sanoi Alan, jonka ilmeestä pysyi lukemaan vaivoin kätketyn hämmästyksen.

»Tavallista mökkiä me olimme hakemassa, ja tässä se on», Taina sanoi iloisesti ryhtyessään nostelemaan hernekeitto- ja sikanautapurkkeja kassista kaappiin pienessä baarikeittiössä.

Aaro yritti niellä pettymyksensä ja nöyryytyksensä – eikö äiti todellakaan ollut löytänyt parempaa paikkaa? Eihän mökissä ollut edes wifiä. Omistaja ei ollut taatusti kuullutkaan sellaisesta, tai jos oli, niin oli arvatenkin luullut wifi-verkkoa joksikin uudentyypiseksi muikkuverkoksi. Aaron olisi siis tyydyttävä mobiililaajakaistaan.

Aaro passitettiin hakemaan liiteristä puita eikä hän voinut olla pysähtymättä ihailemaan kirkasta tähtitaivasta. Äiti oli opettanut hänelle tähtikuvioita jo silloin, kun hän ei osannut vielä edes lukea.

Roteva vaalea mies nykäisi pakettiauton tavaratilan oven kiinni ja vetäisi käsiinsä lateksihansikkaat. Robert Koch nosti repusta puisen sauvan, jonka keskikohdalle oli kiinnitetty ovaalin muotoinen musta kivi. Tavaratilan himmeän kattovalon säteet välkehtivät tummassa mineraalissa.

Tunnelma oli pingottunut. Koch otti esiin puolen metrin palasen kuplamuovia ja kääri kiireesti, mutta hellävaraisesti sauvan suojan sisään. Hän ei voinut mitään käsiensä hienoiselle vapinalle; tavattoman monta asiaa riippui sauvan saamisesta perille. Hän kiersi ruskealla pakkausteipillä sauvan tiiviiksi kääröksi.

Sen jälkeen Robert Koch ojensi käärön vieressä kyykivälle kumppanilleen, tummakulmaiselle Bob Roselle, joka veti paljon räväkämmin ottein auton nurkasta esiin mus-

tan, paperi- ja keittiöjätteitä puolillaan olevan muovisäkin ja työnsi käärön jätteiden sekaan. Hänen hihansa alta pilkistivät tatuoidun ruusun piikit.

»Varovasti», Koch kivahti vahvalla amerikanenglannilla.

Rose mulkaisu häntä katseella, joka muistutti kuka sauvan oli näillä samoilla otteilla hakenut museosta. Rose avasi hitaasti tavaratilan takaoven, varmisti ettei kuutamoisessa, lumisessa maastossa tien vieressä näkynyt ketään ja laskeutui säkkeineen pakkaseen.

5.

Mies ei ollut uskoa silmiään. Pienen auton kokoinen laite oli kaivettu esiin viidakkokasvien alta ja sotilaat kiinnittivät sen ympärille parhaillaan oranssinvärisiä nostoliinoja. Alue oli valaistu siirrettävillä akkukäyttöisillä loistevalopatteristoilla, jotka loivat epätodellisen hehkun viidakon pikimustaan yöhön.

»Mitä täällä tapahtuu?» mies kysyi. »Mikä tuo on?»

»Alue on suljettu, ettekö nähneet sulkunauhoja?» amerikkalaissojilas kysyi. Viidakon puiden yläpuolelta alkoi kuulua lähestyvän helikopterin ääni. »Poistukaa välittömästi –»

»En todellakaan poistu minnekään!» ruskettunut farkkuasuinen mies keskeytti. Hänen puheessaan soi yläluokkainen brittiaksentti. »Olen professori Campbell-Hewitt Cambridgen yliopiston arkeologian laitokselta ja ryhmälläni on tutkimuslupa Guatemalan kulttuuriministeriöltä, joten vaadin –»

»Olkaa hyvä ja totelkaa alaistani», professorin taakse ilmestynyt amerikkalainen upseeri sanoi kuuluvasti, mutta silti helikopterin jyly oli peittää hänen äänensä. »Alue on suljettu ulkopuolisilta. Ryhmämme odottaa teitä leirissänne.»

»Mitä Luojan tähden täällä on tekeillä?» professori kysyi kalpein huulin.

»Minulla ei ole valtuuksia kertoa mitään, teille tullaan tiedottamaan tästä lähipäivinä! Poistukaa, olkaa hyvä...»

Valaistun kohteen ylle pysähtyneen helikopterin meteli peitti alleen upseerin äänen. Hänen sanojensa tehosteeksi kaksi sotilasta alkoi ohjata professoria polulle. Hän vilkaisi taakseen ja näki helikopterin laskeutuvan valokehän piiriin. USA:n ilmavoimien tunnuksin varustettu Chinook-taisteluhelikopteri alkoi nostaa valjaita, joissa erikoinen esine roikkui. Metallimöhkäleen kaksiosainen muoto ja antennien kaltaiset ulokkeet saivat sen muistuttamaan etäisesti koppakuoriaista, mutta siinä ei ollut mitään luonnollista – mudan ja kasvillisuuden jäämien peittämä runko oli metallisen sotaisan näköinen, suorastaan pelottava.

Professori Campbell-Hewitt pyyhkäisi silmilleen valuvaa hikeä ja oli kompastua, mutta sotilas nappasi häntä olkavarresta niin tiukasti, että se sattui.

Sunnuntaiaamu valkeni sinihämyisenä. Kuiva pakkaslumi narskui saapikkaiden alla Juliuksen ja Aaron saapuessa kelkkavuokraamoon.

»Tämä on turhan hidas», Aaro tuhahti ja potkaisi hie-man lunta vihreän moottorikelkan suksille. »Tämä on Touring 380. Me voisimme ottaa tuon Touring Rev GTX:n, niin saadaan vähän vauhtia.»

Yhdestä asiasta pojat tuntuivat olevan samaa mieltä; murtomaahiihto jätettäisiin eläkeläisille ja he valitsisivat itselleen nopeamman menopelin. Alan ja Taina olivat jou-

tuneet tyytymään toistensa seuraan ja lähteneet hiihtoretelle pudistellen päätään nuorison vetelyydelle.

Julius vilkaisu Aaroa, hänen ilmeensä vaihteli epäuskoi-
sesta ihailevaan. »Oletko tosiaan ajanut tällaisella aikai-
semmin?»

»Totta kai», Aaro sanoi muka vaatimattomasti, vaikka todellisuudessa hän oli ollut kelkan ohjaimissa vain kerran elämässään, ja silloinkin ainoastaan kymmenen minuutin ajan ennen päätymistään pehmeään lumipenkkään.

Vuokraamo hoiteli nuori mies, joka istui tiskin takana kuulokkeet ja retrohenkinen karvalakki päässään. Tämä onneksi katsoi läpi sormien Aaron ikää, joka jäi muutamaa kuukautta vajaaksi vaaditusta. He vuokrasivat GTX:n kolmeksi tunniksi ja Aaro pani nielaisten merkille, että kelkan vakuutuksen omavastuu oli suurempi kuin halvimmalla mallilla. Olisi syytä ajaa rauhallisesti, eikä Juliusta uskaltanut nyt päästää kokeilemaan kuskinpukille.

Vuokraaja heilautti kättään hyvästiksi ja Aaro käänsi varovasti kaasua. Kevyt kelkka ponkaisu heti uskomattomaan vauhtiin ja Aaro tunsu Juliuksen käsien puristuvan kouristuksenomaisesti vyötärölleen. Hetkisen ihmeteltyään hän sai vauhdin tasattua sopivaksi ja kelkkaväylän merkkikin löytyi. Aaro kaartoi jälle reitin sivuun, sillä virallisille väylille olisi asiaa vain T-ajokortin omistajilla.

Hanki kimmelsi ja puut olivat tykkylumen painosta notkollaan. Muutaman kilometrin ajettuaan he tulivat laavulle, jolle oli kerääntynyt joukko brittejä kirkkaanpunaisissa talvihaalareissa. Ryhmän keskellä seisoi kädet lanteilla ruskettunut urheilijan näköinen mies, joka oli avopäin ja aurinkolasit silmillään.

Aaro hiljensi vauhtia, ettei olisi päräyttänyt lunta laavuseurueen silmille. Juuri heidän ohittaessaan laavua hän tunsi, miten Juliuksen sormet puristuivat kipeästi hänen niskaansa.

»Pysäytä, äkkiä», Julius huusi hänen korvaansa. »Siellä on Alastair!»

Laavulta alkoi huimaava alamäki syvään notkoon ja polku oli jäinen. Aarolle ei tullut mieleenkään alkaa jarrutella liukkaassa alamäessä. Hän antoi kelkan rullata notkoon ja ryhtyi sitten kaikessa rauhassa nousemaan seuraavan kukkulan päälle. Julius vaikutti rauhattomalta, aivan kuin ei olisi halunnut enää pysyä kyydissä.

»Joku sinun kaverisi, vai?» Aaro huusi metelin läpi.

»Alastair Cavenagh!» Julius karjui. »Kenian Safari-rallin voittaja ja klassisten Escorttien mestari! Afrikan suurin walesiläinen. Mitä hänkin täällä Jumalan selän takana tekee? Meidän pitää pysähtyä sinne paluumatkalla.»

»Selvä juttu», Aaro huusi takaisin manailten mielessään brittien kroonista urheiluhulluutta. Hän antoi kelkan ryömiä nyppylän päälle, missä virallinen kelkkareitti leikkasi heidän väyläänsä.

Äkkiä risteävältä polulta alkoi kuulua kelkan ujellusta, joka lähestyi heitä täysillä kierroksilla. Violetinvärisen huipputehokkaan urheilumallin ohjaimissa istui mies mustissa suojalaseissa. Kelkan perässä heittelehti ahkio niin että lumi pölyysi.

Aaro teki sen mitä tehtävissä oli: käänsi kaasun täysille ehtiäkseen pois huimaa vauhtia lähestyvän kelkan alta. Hyppäyksen seurauksena heidän kelkkansa luiskahti pois polulta, pomppi muutamien lumeen hautautuneiden ma-

W S O Y

ILKKA

REMES

RISKIRAJA

9 789510 411551

ILKKA

REMES

RISKIRAJA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI

ALKUTEOS RISKIRAJA (WSOY, 2010)

PÄIVITETTY YHTEISNIDE © POLARIS MEDIA OY 2015

ISBN 978-951-0-41155-1

PAINETTU EU:SSA

ENSIMMÄINEN OSA

1.

»Tulin tapaamaan Niko Aulaa.»

Ovelta kantautuva tily, matalankarhea miesääni sai kylmät väreet kulkemaan Aaron selkäpiissä. Mies puhui selvästi virolaisella korostuksella. Aaro alkoi haparoida ikkunan säppiä auki ja toivoi, ettei isoäiti vastaisi mitään tyhmää.

»Nikoa? Ei Niko ole täällä. Mitä asianne koskee?»

»Se ei kuulu teille, hyvä rouva. Missä hän on?»

Aaro ei enää kuullut vastausta, hän pujotti jalkansa ulos ikkunalaudalle ja loikkasi pimeyteen päätyen märälle nurmikolle. Hän harppoi talon kulmalle, kurkisti etupihalle ja näki nahkatakkiin sonnustautuneen miehen laskeutuvan etuoven portaita alas himmeän pihavalon kajaan. Miehellä oli leveät hartiat ja lihaksikkaan portsarin kävelytyyli.

Aaro vetäytyi taaksepäin ja odotti sydän hakaten, että vieras ehti kävellä parinkymmenen metrin matkan lautaaidassa olevalle portille. Sitten Aaro singahti aidan viereen ja kumartui oksanreiälle. Hän näki miehen nousevan kujalle pysäköityyn autoon, jonka rekisterinumeroa hän ei onnistunut näkemään.

Aaro juoksi eteiseen hakemaan pusakkansa, sillä loka-kuinen sää oli kolea.

»Mitä nyt?» isoäiti kysyi. »Kuinka sinä ulkoa tupsahdit? Täällä kävi joku outo mies kyselemässä Nikoa –»

»Puhutaan myöhemmin, menen vähän asioille.»

Vanhankaupungin oranssit katulamput hohtivat Porvoonjoelta nousevan kylmänkostean sumun läpi. Aaro harppoi Välikatua pitkin ja oikaisi lähes pimeälle Kankurinkujalle.

Yhtäkkiä hän säpsähti, kun joku tuli vastaan väistämättä askeltakaan sivulle. Epämiellyttävä tunne valtasi Aaron, kunnes hän tajusi kenestä oli kysymys.

»Mitä sinä täällä juoksentelet?» Niko murahti hengästyneenä.

»Sinua käytiin kyselemässä.»

Niko meni hiljaiseksi. Aaro ei erottanut Nikon kasvoja, mikä oli harmi – nyt olisi ollut tarpeen lukea ilmeitä.

»Minusta se pikavippiyhtiö oli surkea idea alun perin», Aaro sanoi jäiseästi.

»Niinkö? Herran viikkorahat oli törsätty viimeistä senttiä myöten ja äkkiä pitikin *niin* kovasti saada uusi kovalevy –»

»Kun vanha posahti hajalle.»

»Myönnä pois, että otit rahat ilomielin vastaan.»

»Vippifirma oli huono idea, mutta vielä surkeampi idea oli ottaa sinut välikädeksi...»

»Jaa, nytkö se olikin surkea idea? Silloin kaipasit kovastikin täysi-ikäistä nostajaa vipillesi –»

»Ja kaikkein surkein idea oli antaa heille isoäidin osoite.»

Niko veti syvään henkeä. »Otetaanpa nyt rauhallisesti. Kuka tuli kyselemään minua ja miksi?»

»Sinä varmaan tiedät vastauksen paremmin kuin minä.»
»En ymmärrä mistä sinä puhut», Niko sanoi kärttymäisesti.
»Minkähän vuoksi pikavippiyhtiön tyyppi tulisi asiakkaan luokse siinä vaiheessa, kun laina on otettu ja maksettu takaisin. Paitsi jos sitä *ei olekaan* maksettu takaisin... Senkin idiootti! Missä ne kaksisataa ovat, jotka annoin sinulle lainan maksamiseksi?»

»Minun kyllä piti... mutta kun vasemman etupyörän laakeri vinkui niin karmeasti. Ajattelin, että kai sitä laina-aikaa voisi vähän venyttää...»

Aaro henkäisi syvään ja yritti hillitä itsensä.

Hämärtyvässä syysillassa hohtava sumu leijui korkean, piikkilangalla ympäröidyn tiilimuurin ympärillä. Kaksi aseistettua vartijaa kiersi koiran kanssa aluetta, jonka luonteesta ja tarkoitusperästä ei kertonut yksikään kyltti. Muutamana kymmenen metrin päässä oli toinen aita ja tien kohdalla portti, jossa luki venäjäksi:

ILMOITTAUDUTTAVA VARTIJALLE. ALUEELLA ILMAN KULKULUPAA OLEVAT HENKILÖT AMMUTAAN VAROITUKSETTA.

Vartiokopin edustalla seisoskeli muutama pitkästynyt sotilas. Valkotiilisen päärakennuksen suunnasta käveli viisikymmenvuotias mies, joka näytti henkilökorttinsa ja astui ulos portista.

Molekyylibiologi Jegor Klimov lähti kävelemään kohti kotiaan samalla tavoin kuin oli tehnyt jokaisena työpäivänä niiden 26 vuoden aikana, jotka hän oli työskennellyt Instituutti Numero 9:ssä. Hän oli pitkä ja hieman näivettyneellä

tavalla laiha, ennen aikojaan harmaantunut mies.

Tänään hänen kumarassa olemuksessaan oli kuitenkin uudenlaista terävyyttä, koska hän oli äärimmäisen jännittynyt. Hän oli juuri todennut käytännössä, ettei portilla oleva metallinpaljastin toiminut tai ollut käytössä: hänen puseronsa povitaskussa oleva terässylinteri ei ollut aiheuttanut hälytystä. Se oli tyhjä, mutta selittely tuskin olisi vakuuttanut vartijoita.

Suklaapatukan kokoisia sylintereitä oli totuttu näkemään Instituutissa, jossa tehtiin vaativaa tutkimustyötä muun muassa mikrobien genetiikan ja kokeellisen patologian aloilla. Tutkimuslaitos toimi Venäjän asevoimien yleisesikunnan alaisuudessa. Siellä kehitettiin ja valmistettiin biologisia aseita eli bakteereita ja viruksia, joiden tarkoituksena oli tappaa tai tehdä kohde toimintakyvyttömäksi. Virallisesti kyseessä oli rokotetutkimus, sillä bioaseiden tuottaminen oli kielletty kansainvälisillä sopimuksilla. Laitoksessa oli erikoistuttu isorokon, Ebolan ja pernaruton tutkimiseen.

Klimov harppoi hartiat kumarassa pitkin laitoksen takaa aukeavaa autiota metsätietä. Hän asui metsän takana olevassa lähiössä, jonka kaikki asukkaat työskentelivät läheisissä armeijan tutkimuslaitoksissa. Niiden joukossa oli myös ydinaseita kehittävä instituutti.

Jegor Klimov inhosi työtään, liian pientä palkkaansa ja kurjaa asuntoaan. Hän odotti malttamattomasti tekstiviestiä, joka muuttaisi hänen elämänsä.

2.

Aaro heräsi isoäidin piharakennuksessa outoon valoilmioon. Aurinko oli tullut esiin pitkästä ajasta ja läikitti puulattiaa peittävän räsymaton keltaisilla kuvioilla.

Hän venytteli pitkään, nousi untuvatäkin alta ja sujautti jalkansa tohveleihin. Mikä oli ollessa, kun koulun syyslomaakin oli jäljellä vielä toista viikkoa... Brysselin Eurooppa-koulusta ei niin vain oltu poissa, joten isä oli suostunut allekirjoittamaan lupalapun loman jatkamiseksi kolmella päivällä »koska isoäiti tarvitsi apua Suomessa». Ja olihan Aaro jo kertaalleen imuroinut lähes koko talon, joten vapaatakin oli vuorostaan luvassa. Todellinen syy isän myöntyväisyyteen oli se, että hän halusi Aaron viettävän mahdollisimman paljon aikaa synnyinmaassaan.

Neljän oranssin setelin kuva välähti äkkiä Aaron tajuntaan. Kaksisataa euroa autonpyörän laakereihin! Eilinen suuttumus tulvahti uudelleen hänen mieleensä. Miten Niko saattoi olla sellainen tolo? Aaro tunsu nyt olevansa enemmän kuin hereillä, hän marssi päättäväisesti kylpyhuoneeseen, räpisteli jääkylmää vettä hanasta naamalleen ja alkoi harjata hampaitaan.

Nikolla ei tainnut olla mitään käsitystä pikaluotto-firmoista. Jos niille ei maksanut ajoissa, nousi korkosumma aivan tolkuttomaksi. Puhumattakaan siitä, kuinka tehokasta perintää ne luottotappioiden välttämiseksi mah-toivat harjoittaa.

Aaro paineli puolijuoksua pienen ruohokentän ylitse päärakennuksen keittiöön, jossa isoäiti istui kahvikuppi edessään. Tämän katse oli nauiliintunut olohuoneessa auki olevaan televisioon. Uutislähetyksessä Yhdysvaltain presi-dentti Barack Obama kätteli Israelin pääministeriä sinisen verhon edessä. Miehet eivät hymyilleet kuten valtionpää-miesten tapaamisissa yleensä, vaan päinvastoin, ilmeet heidän kasvoillaan olivat vakavat. USA:n presidentti näytti synkemmältä kuin koskaan.

»Israelin ja Iranin suhteet ovat kiristyneet äärimmilleen. Tiedustelutietojen perusteella uskotaan, että Iran on saanut ydinaseohjelmansa valmiiksi ja on jo aloittanut ohjuksiensa varustamisen ydinkärjillä ja niiden suuntaamisen Israelin kaupunkeja kohti. Iran kiistää tiedot. Presidentti Obama varoittaa Israelia tekemästä ensi-iskua Iranin ohjustukikoh-tiin ja ydintutkimuslaitoksiin. Se sytyttäisi sodan Lähi-idäs-sä ja voisi laajentua koko maailmaan...»

»On tämä hirveää, nytkö se kolmas maailmasota syt-tyy?» isoäiti sanoi puristaen sormillaan kahvikupin korvaa.

»Eivät ne niin hulluja sentään ole», Aaro sanoi ja lapioi itselleen kaurapuuroa kulhoon. »Jos Israel ampuu ensin omat ohjuksensa Iraniin, se saa vastaansa kaikki arabi-maat. Kai Amerikan presidentti saa puhuttua heille järkeä. Mutta toisaalta kyllähän Israel on aina tehnyt oman päänsä mukaan. Sotivat vähän väliä Gazassakin.»

Isoäiti pudisti päätään. »Jopa Euroopassa soditaan taas. Vielä tämä ihmiskunta tuhoaa itse itsensä. Ei siihen tarvita kuin pari napin painallusta», hän sanoi ja hörppäsi kahvia.

»Eihän se ydinaseiden määrästä kiikasta, niitä riittää kylä vaikka koko maapallon tuhoamiseen moneen kertaan», Aaro sanoi, lorautti maitoa puuron sekaan ja istuutui pöydän ääreen. »Kyse on pelottelusta. Molemmin puolin. Se on kauhun tasapainoa.»

Isoäiti vilkaisi seinällä olevaa isoviisarista kelloa.

»Hups, onko se noin paljon. Taitaa olla jo jonoa puodin ovelle», hän sanoi aimo annos sarkasmia äänessään. Hänen antiikkiliikkeessään ei käynyt liikaa asiakkaita kesäturistien kaikkottua.

Heti kun ovi sulkeutui, Aaro tyrkkäsi sormellaan Nikon pikavalinnan näppäintä. Mies vastasi unisella äänellä.

»Herätys ja nopea sellainen», Aaro sanoi. »Tulet tänne aamukahville. Tuot itsesi sekä hyvän ehdotuksen siihen, mistä kaivamme kaksisataa mahdollisimman nopeasti. Voimme aina myydä autosi, jos emme keksi parempaa.»

Idea auton myymisestä sai Nikon heräämään silmänräpäyksessä. Kymmenen minuutin kuluttua kumi vingahhti mukulakiveyksellä aidan edessä, kun hän parkkeerasi tapansa mukaan vauhdikkaasti.

Aaro tarjoili kahvia. Niko oli vaiti, lappoi sokeria kuppiinsa ja tuijotteli pöydän vahakangasta.

»Minkähän arvoinen sellainen vanhempi Bemari olisi?» Aaro kysyi.

»Minulla on ajatus. Me voimme ottaa pestin voileipämiehinä ja mainostaa sitä Teron järjestämää karting-tapahtumaa ensi viikonloppuna.»

»En minä halua myydä mitään voileipiä.»

»Siis kulkea mainosplakaatit edessä ja takana kaupungilla mainostamassa. Sitä tarkoittaa sandwich man...»

»Viikonloppuun on liikaa aikaa.»

»Jospa myymme ne sinun vanhat repaleiset Aku Ankka-si vuodelta 1965», Niko ehdotti.

»Emme missään tapauksessa. Sitä paitsi ne ovat repaleisia vain siksi, että lainasin ne kerran sinulle.»

Nikon puhelin parahti. Hän vastasi, mutta lasi luurin saman tien takaisin pöydälle.

»Joku katkaisi heti. Tuntematon numero», Niko sanoi hiljaa ja hänen katseessaan häivähti pelko. »Varmaan joku puhelinmyyjä.»

»Niin. Tai pikaluottomies. Virolainen. Eikä hän ovelta käydessään kuulostanut ainakaan liian ystävälliseltä.»

Äkkiä Nikon ilme kirkastui. »Ne Sierran kesärenkaat, ne ovat Michelin Alpinit!»

Aaro katsoi häntä kuin vähämielistä.

»Etkö muista? Kun vaihdoin autoa, jäivät kesärenkaat itselleni. Ja ne ovat melkein uudet. Niistä saa aivan varmasti vielä kaksisataa. Ne eivät sovi Bemariin muutenkaan.»

»Kuulostaa hyvältä, ennen kaikkea siksi, että sinä saat hoitaa tämän asian, jonka olet itse aiheuttanut. Mennään!»

3.

Valtava hiekkapölypilvi pölylsi Iranin autiomaassa matkaavan autokolonnin perässä. Jättikokoisten rekka-autojen laveteilla oli suuria säiliöitä, ja rekkoja saattoivat huippunykyaikaisella ilmatorjunta-aseistuksella varustetut Stryker-taistelujoneuvot. Autokolonnin yläpuolella sätkättivät kumeaääniset Iranin armeijan kaksiroottoriset taisteluhelikopterit, ja tuon tuostakin kolonnin yli pyyhkäisivät suihkuhävittäjät.

Kolonna lähestyi vuorten kupeessa olevaa sotilastuki-kohtaa, jonka jykevät rautaportit alkoivat hitaasti avautua.

Päästyään portista sisälle rekka-autot ajoivat suureen kaikuvaan halliin, jossa useat sotilaiden rivistöt ottivat ne vastaan.

Rekkojen pysähtyttyä niiden laveteilla olevan vaarallisen lastin purkaminen alkoi heti. Sadat saapasparit kopiesivat kivilattialla ja trukkien moottorit jyrähtivät käyntiin. Säiliöt avattiin ja niiden sisällä olevat teräslieriöt nostettiin suurta varovaisuutta noudattaen ylös. Niitä alettiin siirtää kohti valtavissa maanalaisissa siiloissa olevia ohjuksia.

* * *

Samaan aikaan vakavaimmeisiä korkea-arvoisia upseereita oli kerääntynyt Israelin sotilasjohdon komentokeskukseen. He istuivat hämärästi valaistussa huoneessa ja tuijottivat isoa monitoria.

»Hyvät herrat, kuten satelliittikuva kertoo, Iran on nyt todellakin aloittanut ohjusten liikuttelun», Israelin armeijan sotilaskomentaja sanoi. »Ja kuten tiedämme, Al-Basirin ohjustukikohdan ohjukset on suunnattu suoraan kohti Israelin kaupunkeja: Jerusalemia, Tel Avivia, Haifaa ja Eilatia. Ratkaisun hetki on käsillä. Iranin johto on ilmoittanut jo vuosia sitten tuhoavansa Israelin. Annammeko heidän nyt tehdä sen vai iskemmekö ensin ja tuhoamme iranilaisen tukikohdan ja ydintutkimuslaitokset?»

Komentokeskukseen laskeutui kireä ja jännittynyt hiljaisuus. Upseerit olivat kokeneita ja moniin sotilasoperaatioihin osallistuneita, joten heillä ei ollut harhakuvitelmia tilanteesta.

»Tiedämme, mitä se voi merkitä», yksi upseereista sanoi. »Kaikki arabimaat saattavat liittyä Iranin rintamaan, ja äkkiä olemmekin täydessä sodassa Syyriaa, Jordaniaa, Irakia, Egyptiä, Saudi-Arabiaa ja monia muita valtioita vastaan. Varsinkin jos käy ilmi, että heillä ei olekaan vielä ydinasetta. Tiedustelutietommehan ovat tältä osin ristiriitaisia. Vielä ei ole saatu vakuuttavia todisteita siitä, että Iranin ohjuksissa olisi ydinkärkiä.»

»Satelliittikuvat kertovat meille, että Isfahanin ydintutkimuslaitoksesta on lähtenyt hampaisiin saakka aseistautunut autokolonna ja vienyt lastin Al-Basirin ohjustukikohtaan», komentaja sanoi. »Kun ydinkärjillä varustetut ohjukset ovat matkalla, on myöhäistä katua.»

»Mossadilla on Euroopassa meneillään operaatio, joka saattaa antaa vastauksen tähän kysymykseen», upseeri sanoi viitaten Israelin tiedustelupalveluun. »Jos saamme todisteita, että Venäjältä yritetään salakuljettaa ydintekniikkaa Iraniin, vahvistuu käsitys Iranin hyökkäysaikeista. Ja se taas lisää kansainvälisen yhteisön ja ennen kaikkea USA:n silmissä ymmärrystä omalle ensi-iskullemme.»

»Mutta onko meillä aikaa odottaa?» komentaja kysyi.

Upseerien keskelle laskeutui hiljaisuus, joka oli entistäkin jännittyneempi. Kaikki tiesivät, miten kohtalokkaiden ja vaarallisten ratkaisujen äärellä he olivat.

4.

Kylmä tuuli puhalteli Porvoonjoelta päin ja ajoi sumuhattaroita Vuorikadulle saakka Aaron ja Nikon lähes-tyessä tuomiokirkkoa. Kello viiteen mennessä Niko oli saanut kaupattua Michelininsä, mutta korkein tarjous oli ollut vain sataviisikymmentä euroa. Siksi Aaron oli pitänyt kajota säästötiliinsä, jonne hän oli jo kolmen kuukauden ajan yrittänyt kerätä rahaa luokan Lontoon-matkaa varten. Sinne oli viidenkymmenen euron noston jälkeen jäänyt kaksi euroa ja viisikymmentä senttiä. Aaron mieliala ei ollut parhaimmillaan heidän kävellessään kirkkoa kohti.

Niko oli soittanut perintämiehelle, joka oli jättänyt aiemmin soittopyynnön isoäidille, ja sopinut tapaamisen. Kirkon kiviaidan viereen oli pysäköity Viron rekisterilaatoilla varustettu sinertävänmusta BMW 523, joka oli ollut uusi joskus 90-luvun alussa. Heidän saapuessaan auton kohdalle siitä ponkaisi ylös nahkatakkinen mies, epäilemättä sama, joka oli eilen tehnyt epämiellyttävän visiitin Aaron isoäidin taloon.

Mies oli tumma, bodatulla tavalla tukeva ja hänellä oli lyhyeksi leikattu tukka. Hän katseli heitä päästä jalkoihin,

totesi nopeasti vaarattomiksi ja kehitti kasvoilleen ystävällistä matkivan virnistyksen.

»No niin, pojat. Teillä taitaa olla vipin maksut mukana?»

»Maksu», Aaro korjasi. »Tuskin meillä monta maksua on rästissä.»

Mies poimi nahkatakkinsa sivutaskusta vanhan älypuhelimen ja näpytteli sitä hetken. Niko kaivoi esiin lompakkonsa ja alkoi tonkia seteleitä esiin. Kauempana ajoi poliisiauto ja mies käänsi kasvonsa pois päin.

»Ikävä kyllä te olette onnistuneet kasaamaan pienen koron tuolle kahdellesadalle eurolle», mies sanoi tyylysti ja vilkaisi tärkeänä puhelintaan. »Huomautusmaksuineen ja toimistokuluineen summa on tällä hetkellä 99,90 euroa. Siis sen kahdensadan suuruisen lainan lisäksi.»

Aaro veti syvään henkeä huutaakseen ilmoille vastalauseen, mutta päätti sitten hillitä itsensä. Mies katseli heitä arvioivasti vahvojen kulmakarvojen alta.

»Maksun aika», mies toisti ja vilkaisi kelloaan. »Minulla ei ole aikaa seistä tässä tuntikausia.»

Niko tyrkkäsi neljä oranssia seteliä miehelle. Tämä otti rahat, mutta jäi sitten pyörittelemään päätään.

»Tässä on vain kaksisataa. Ihan kuin jotakin puuttuisi», hän sanoi naksutellen kielellään kitalakea.

»Satasen päiväkorko on aika kaukaa haettu», Aaro sanoi yrittäen pitää äänensä niin tasaisena kuin pystyi. »Sehän olisi melkein viidenkymmenen prosentin korko päivässä...»

Mies käänsi paksut huulensa tympeään virneeseen:

»Olisi pitänyt pojat ottaa ajoissa selvää lainaehdoista. Nyt se on myöhäistä.»

»Me emme voi maksaa sellaista korkoa», Niko sanoi hiukan kireällä äänellä.

Mies oli hiljaa. Taustalta kuuluva kaupungin liikenne tehosti hänen vaiteliaisuuttaan.

»Tuollaisesta voi olla ikäviä seurauksia», hän sanoi lopulta. »Jospa palataan huomenna asiaan, pojat.»

Hän nousi autoonsa, starttasi ja poistui kohti keskustaa. Niko hieroi kämmeniään yhteen lämmittääkseen niitä syysillan viileydessä.

»Ei tunnu hyvältä. Mistä ihmeestä me nyt keksimme vielä satasen lisää?»

»Sitä me emme aio maksaa», Aaro sanoi päättäväisesti. »Tämä on kuitenkin oikeusvaltio.»

Molekyylibiologi Jegor Klimov tuijotti kuvaansa Venäjän federaation passista. Kuva oli aito, mutta passi oli tehty väärälle nimelle.

Ennen kaikkea uudesta passista puuttui merkintä, joka oli tehnyt hänen vanhasta passistaan tosiasiallisesti käytökeltönnön: tiettyjen strategisten alojen tutkijat asevoimien laitoksissa eivät saaneet matkustaa ulkomaille. He eivät olisi saaneet edes viisumia.

Klimov nyökkäsi jännittyneenä vieressään auton takaisiuimella istuvalle hieman kärsimättömän oloiselle ja purukumia jauhavalle miehelle, joka ei turhia jaaritellut. Klimov oli tavannut Maksim Trotsikin jo muutaman kerran, mutta hänen kasvonsa tuntuivat olevan aina ikään kuin varjossa baseball-lippalakin alla. Vaikutelmaa tehosti myös nahkatakkin alta näkyvän mustan poolopaidan

kaulus. Mies näytti venäjää puhuvalta Hollywood-ohjaajalta.

Ulkona oli hämärää, aamu oli vasta valkenemassa kirpeänkylmän syysyön jäljiltä. Klimov taittoi uuden passinsa huolella taskuunsa ja alkoi laskea viidensadan euron seteleitä. Ennakkomaksuksi oli sovittu 25 000 euroa.

Hän oli etukäteen kuvitellut olevansa tyytyväinen, kun passi ja etumaksu olisi saatu – maailma olisi vihdoinkin avoin, kahleet poikki, uusi elämä ja ura odottamassa Länsi-Euroopassa, jopa Yhdysvalloissa... Kuinka monet pitkät, sateiset illat hän olikaan istunut karttakirjan ääressä ja kuvitellut itsensä pariisilaiseen katukahvilaan tai Välimeren aaltojen kohinaan.

Mutta nyt kun puhdas passi ja osa rahoista olivat kourassa, Klimov joutui toden teolla miettimään sitä hetkeä, jolloin hänen täytyisi hoitaa viimeinen toimeksianto laitoksen laboratoriossa. Pelkkä ajatus nosti hänessä niin sietämättömän jännityksen, että hänen pulssinsa kiihtyi pikajuoksijan lukemiin.

»Kaikki menee hyvin», Trotsik sanoi kuin aistien hänen kauhunsa. »Olet toimittanut jo kaksi erää. Mikään ei estä sinua onnistumasta myös tällä viimeisellä kerralla.»

Klimov nyökkäsi. Vieressä istuvan miehen kylmä ja kolkko ääni ei paljon rohkaissut. Päinvastoin, sanat tuntuivat pahaenteisiltä ja uhkaavilta.

Hänen huulilleen nousi kysymys, johon hän ei ollut aiemmin saanut vastausta, mutta joka oli pyörinyt hänen mielessään yhä voimakkaampana ja tuskallisempana viime ajat: »Kenelle toimittamani tavara menee? Mihin tarkoitukseen sitä käytetään?»

Trotsik oli hiljaa. Klimov saattoi aistia lippalakin alta väreilevän kiukun.

»Älä siitä huolehdi. Ei sitä mihinkään käytetä. Se tulee olemaan turvallisesti lukkojen takana toisessa laboratoriossa. Toimeksiantaja haluaa vain tietää missä vaiheessa Venäjän armeijan tutkimustyö kulkee tällä alalla.»

Vastaus oli sama, jonka Klimov oli saanut jo aiemmin, eikä se rauhoittanut häntä yhtään. Hänen oli kuitenkin uskottava selitykseen – omantuntonsa takia, ja ennen kaikkea siksi, ettei hänellä ollut enää perääntymismahdollisuutta. Hän oli jo toimittanut kaksi erää. Siitä tulisi Venäjällä vähintäänkin elinikäinen vankeustuomio. Ja toisaalta, jos hän ei toimittaisi tilaajalle viimeistä erää, hänelle kävisi hyvin huonosti.

Alun perin Trotsik oli ottanut Klimoviin yhteyttä, kertonut tuntevansa hänen työtään laboratoriossa ja pahoitellut, ettei Klimov saanut siitä ansaitsemaansa pätevän tiedemiehen tunnustusta. Trotsik oli kertonut edustavansa tahoja, joka oli valmis maksamaan 10 000 euroa, jos Klimov toimittaisi heille näytteitä laboratoriosta. Ensin Klimov oli kieltäytynyt, sitten rahasumma oli alkanut kutkuttaa. Ja tunnustus oli hivellyt hänen itsetuntoaan. Näytteen toimittaminen laboratorion ulkopuolelle ei ollut kovinkaan vaikeaa, kyseistä patogeeniä oli tutkimuskeskuksen vähiten vartioidussa osassa. Saatuaan näytteen mies oli kuitenkin pyytänyt toisenkin, ja suostunut maksamaan siitä 15 000 euroa. Epäröiden Klimov oli suostunut, mutta sitten mies oli esittänyt pyynnön, joka oli saanut hien kohoamaan Klimovin otsalle.

Pyyntö koski äärimmäisen vaarallista patogeeniä. Kun Klimov oli ensin kieltäytynyt korkeasta rahasummas-

ta, mies oli kysynyt halusiko tämä jäädä kiinni kahdesta aiemmasta rikoksestaan. Klimov oli käsittänyt joutuneensa kiristyksen kohteeksi.

Hän henkäisi syvään. Vaihtoehtoja ei ollut. Ja ehkä se oli hyväkin – tällä tavoin hän pakottaisi itsensä vapaaksi ja pääsisi vihdoinkin aloittamaan uuden elämän lännessä. Hän toimittaisi viimeisen erän laboratorion, ja siihen operaatioon oli keskityttävä äärimmäisen tarkasti.